

Maja Đukanović  
Filološka fakulteta, Beograd

**Svakovega tasta sestrična  
je moja mala teta  
(sorodstvo in družinski člani)**



# Prevajati

Iskati/najti formalni korespondent

*avba (slov.) = coif; cap; headdress (angl.)*

Iskati/najti prevodni ekvivalent

*dekle (slov.) = girl (angl.)*

S. Kremenšek (etnolog):

Običajna je t.i. mala družina, katero tvorijo starši, otroci in mogoče vnuki (včasih tudi samske tete ali strici).

Razširjeno ali veliko družino tvorijo poročeni sinovi ali bratje, ki skupaj s svojimi malimi družinami živijo v skupnem gospodinjstvu.

# SSJK:

1. zakonski par z otroki ali brez njih /.../
2. skupina ljudi, ki jih vežejo sorodstvene vezi; rodbina /.../
3. (navadno s prilastkom) skupina ljudi, ki jih druži organizirano skupno delo: igralska, lovska, ribiška, strelska družina / dramska družina ansambel, igralci
4. (raba peša) služabniki, služinčad
5. (zastar.) družčina, družba
6. (biol.) sistematska kategorija rastlinstva ali živalstva, nižja od reda

## Vilfan (pravni zgodovinar):

**družina** - skupnost oseb po skupnem gospodinjstvu

**rodbina** - skupnost oseb po rodu

Rodbino tvorijo tisti sorodniki, ki skupaj živijo in gospodarijo, družino pa sestavljajo tudi druge osebe, ki niso sorodniki, ampak so v rodbinsko gospodarstvo vključeni kot delovna sila



Aktualna slovenska zakonodaja  
družino definira kot življenjsko skupnost  
staršev in otrok, ki zaradi koristi otrok  
uživa posebno varstvo.

# SSKJ:

sorodniki/sorodstvo - razmerje do človeka/bitja, iz katerega človek/bitje izhaja ali s katerim ima skupnega prednika.





# Brat / sestra



Slovenska iztočnica	Srbska ustreznica
brat	<i>brat</i>
	<i>rođeni brat</i>
	<i>brat od strica</i>
	<i>brat od tetke</i>
	<i>brat od ujaka</i>
bratranec	<i>brat od strica</i>
	<i>brat od tetke</i>
	<i>brat od ujaka</i>

sestra

*sestra*

*rođena sestra*

*sestra od strica*

*sestra od tetke*

*sestra od ujaka*

sestrična

*sestra od strica*

*sestra od tetke*

*sestra od ujaka*

Srbska iztočnica	Slovenska ustreznica
<i>Brat</i>	brat; bratranec
<i>brat od strica</i>	bratranec
<i>brat od tetke</i>	
<i>brat od ujaka</i>	
<i>sestra</i>	
<i>sestra od strica</i>	sestrična
<i>sestra od tetke</i>	
<i>sestra od ujaka</i>	

Stric / teta



Ujak/ujna

Teča/tetka

Stric/tetka

Slovenska iztočnica	Srbska ustreznica
stric	<i>stric</i>
	<i>ujak</i>
	<i>teča</i>
teta	<i>tetka</i>
	<i>ujna</i>
	<i>strina</i>

Srbska iztočnica	Slovenska ustreznica	
<i>stric</i>	stric	
<i>ujak</i>		
<i>teča</i>		
<i>tetka</i>		teta
<i>ujna</i>		
<i>strina</i>		

<i>Zet</i>	Hčerkin ali sestrin/sestričnin mož
<i>Pašenog</i>	Mož ženine sestre/sestrične
<i>Šurak</i>	Ženin brat/bratranec
<i>Snaha</i>	Sinova ali bratova/bratrančeva žena
<i>Jetrva</i>	Žena moževega brata/bratranca
<i>Zaova</i>	Moževa sestra/sestrična
<i>Šurnjaja</i>	Šurakova žena





Zanimivo je, da kljub izjemno razvitem sistemu sorodstvenih odnosov, v srbščini ne obstaja en pojem za stare starše, ampak ko govorimo o njih, je vedno treba reči baba i deda / baka i deka.

boter/botra

poročna priča

*kum/kuma*



# BOTER:

zastopnik otroka pri krstu ali priča pri birmi

*birmanski boter in krstni boter*

Tudi častni zastopnik otroka pri vpisu osebnega imena v rojstno matično knjigo.

Catford, Barhudarov,...

Prevajanje je pretvarjanje enot nekega jezikovnega sistema v enote drugega, oziroma prestavljanje posameznih zunajjezikovnih vsebin iz enega jezika v drugega.

- V. Ivir prevajalski proces razume kot iskanje formalnega korespondenta, ali pomenskega ekvivalenta (Ivir, 1985). K pomenski ustreznici se zatečemo takrat, ko v prevajanem besedilu najdemo nekaj, kar je "neprevedljivega"

# Neprevedljive prvine:

- besedne (leksikalne)

lokalizmi, lastna imena,  
frazologizmi, besedne igre in  
podobno

- slovnične

v enem jeziku obstajajo, v drugem pa ne

## Leksikografija uporablja termine:

brezektivivalentna leksika

eksotizem,

barbarizem,

etnografizem in drugo

Največkrat gre za besede, ki so značilne za življenje nekega naroda, za njegovo kulturo, šege in navade.

Zgusta:

eksplanatorni ekvivalent  
(pojasnevalne ustreznica)



Prevodi, namenjeni povprečno izobraženem bralcu, in ti so najštevilnejši, se prilagajajo tipu besedila. Lahko je pisno ali govorjeno, leposlovno, časnikarsko, filmsko ali kakšno drugo.

Prevodi strokovnih besedil morajo biti popolnoma natančni in v njih ni prostora za različna stilna pojmovanja prevajalca.

**Hvala za pozornost!**